

МОЇ ФІНАНСИ В ПОЛЬЩІ

Керівництво для іноземців

рахунок в польському банку

домашній бюджет

заощадження

кредити

Приїхавши до Польщі на більш тривалий термін, варто подбати про свої фінансові справи. У Польщі пропонуються різні фінансові послуги для іноземців - ці пропозиції відрізняються в залежності від правового статусу іноземця, країни його походження і того, де він заробляє.

У Польщі існує багато банків, і у кожного з них є своя пропозиція для іноземців. Також, кожен банк вимагає інший набір документів для відкриття рахунку або отримання кредитування.

При виборі банку для себе, краще порівняти актуальні пропозиції кількох різних банків.

Рахунок в польському банку

Багато роботодавців виплачують працівникам заробітну плату на банківський рахунок. Наявність банківського рахунку часто потрібна, на тому етапі, коли іноземець тільки починає працювати в Польщі. Виписка з рахунку необхідна, коли треба задокументувати регулярні доходи в Польщі - наприклад, в процесі легалізації перебування.

Не зважаючи на те, що банківські пропозиції значно різняться, необхідно пам'ятати, що кожен банк отримує вигоду від своїх клієнтів. Клієнт завжди платить за послуги банку - і при виборі банку важливо з'ясувати не тільки який перелік документів потрібен для відкриття рахунку, а й про те, які витрати передбачені в зв'язку з обслуговуванням банківського рахунку.

При відкритті рахунку, необхідно звернути увагу на:

- документи, що необхідні для відкриття рахунку (в деяких банках необхідний тільки паспорт, в інших паспорт і дозвіл на проживання, іноді потрібно мати номер PESEL або прописку),
- доступність банку (наявність відділень, чи пропонується обслуговування на іноземних мовах, або це банк в Інтернеті і т.д.),
- витрати на обслуговування рахунку (чи є щомісячна плата за рахунок, карту, які витрати на переказ або використання банкоматів і т. д.)

Що таке таблиці зборів і комісійних?

Вони повідомляють Вам, які збори справляються банком за різні банківські послуги: обслуговування рахунку, використання дебетової карти, перекази, перекази в іноземній валюті, видача кредитних карт, постійна плата за обслуговування банківського рахунку і т.д.

Дебетова карта

Відкриваючи банківський рахунок, ви, як правило, отримуєте дебетову карту (протягом декількох днів після відкриття банківського рахунку). З її допомогою Ви можете оплачувати послуги й товари в межах суми, яка є в наявності на рахунку, або знімати гроші в банкоматі. Послуга зняття готівкових коштів в банкоматах іноді є платою - про це варто запитати, при виборі банку.

Кредитна карта

Після того, як ви відкрили рахунок, існує можливість подати заявку на отримання кредитної картки в банку - така карта дозволяє використовувати кошти, яких немає на вашому рахунку, а банк надає короткостроковий кредит - за умови, що буде зроблена відповідна виплата протягом певного часу. Пізніше банк нараховує відсотки. Банк видає кредитну карту клієнтам, які можуть виплачувати свої зобов'язання на регулярній основі - тому що мають регулярний дохід. Знімати готівку з цією карткою з банкомату можна, але дорожче. Іноді банки стягують щомісячну плату за картку.

Рахунок у валюті

Ряд польських банків дозволяють вести рахунки в інших іноземних валютах - кожен банк має обмежений діапазон валют, для яких можна відкрити валютний рахунок (часто тільки в EUR, USD, GBP часами в швейцарських франках CHF). Умови ведення валютного рахунку відрізняються від умов ведення рахунку в PLN. За нашими відомостями, жоден банк в Польщі не має рахунків в Україні, Росії, В'єтнамі, Китаї, Туреччині або Білорусі.

Обмін валюти

У Польщі обмін однієї валюти на іншу можливий в банках або обмінних пунктах (зазвичай званих „kantor”). Обмінні курси змінюються майже щодня. Часто обмін однієї іноземною валютою на іншу відбувається не безпосередньо - спочатку валюта, яка продається, конвертується за курсом покупки злогого, потім обмінний пункт або банк, конвертує кошти за обмінним курсом валюти, яку ми хочемо купити. Середній денний курс обміну встановлюється Національним банком Польщі. Цей курс можна подивитися за адресою

<http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/kursya.html>

Гроші та легалізація перебування

Подача заяви на отримання дозволу на проживання для довгострокового резидента ЄС, а також клопотання про перебування в Польщі для членів сім'ї, вимагає підтвердження систематичного заробітку протягом останніх п'яти років до подачі заяви. Виписка з банківського рахунка є хорошим підтвердженням регулярної роботи в Польщі.

Як планувати сімейний бюджет?

Навіщо планувати сімейний бюджет? Щоб знати, на що ми витрачаємо гроші і як ними розумно керувати. Планування вашого домашнього бюджету починається з визначення того, які у вас доходи і які витрати. Нижче представлено планування сімейного бюджету в три етапи:

Крок 1

Складіть таблицю, в якій, з одного боку, зафіксуйте постійні доходи (зарплата, стипендія, допомога, інші доходи - за останній місяць), а з іншого - фіксовані щомісячні витрати, які ми регулярно платимо (оплата за житло (вода, електроенергія) транспортні витрати, телефонні абонементи). Якщо ви щомісяця надсилаєте гроші родичам або відкладаєте з якоюсь запланованою метою - ці позиції також включаються до таблиці в якості витрат.

Крок 2

В окрему таблицю впишіть нерегулярні витрати, які несете протягом року (наприклад, шкільна поїздка, технічний огляд автомобіля, страхування, відпустка або регулярні відрядження, гроші, витрачені на одяг або розваги і т. д.).

Підготовка цієї таблиці займає більш тривалий час - важко запам'ятати всі нерегулярні витрати, які ми несемо протягом року. Після того, як таблиця створена, підсумовуємо ці витрати, і ділимо їх на 10 (для рівного рахунку) після цього, додаємо отриманий результат в першу таблицю як додаткові витрати в першу таблицю в етапі 1. Ми можемо назвати цю категорію витрат, наприклад, «оплата постійних витрат». Ідея полягає в тому, що ми щомісяця систематично прогнозуємо витрати, які ми, безумовно, будемо нести протягом року. Тепер, віднімаючи витрати з доходів в першій таблиці, ми можемо дізнатися, який баланс нашого домашнього бюджету позитивний або негативний, чи вистачає зароблених фінансових коштів для покриття витрат. Якщо це так - ми можемо планувати, що робити із заощадженнями. Якщо немає - як доповнити бюджет. Ми можемо або зменшити витрати, або отримати додатковий дохід.

Крок 3

Ми плануємо, що робити із заощадженнями. Перш ніж ми почнемо планувати систематичні заощадження або інвестиції, варто відкласти кошти на непередбачені витрати - тому що вони завжди виникають. Залежно від індивідуальних потреб ця сума може становитиме 1000 злотих або 10 тисяч, можливо більш - мова йде про створення фінансового запасу для непередбачених обставин. Для цих цілей варто відкладати якусь суму щомісяця. Коли це зробили, можна починати планувати, що робити з рештою фінансових засобів і таке планування необхідно здійснити в короткі терміни. Фінансові кошти без планування, будуть швидко витрачені (так кажуть фахівці).

Для підготовки такого бюджету необхідні тільки аркуш паперу і ручка. У Польщі також доступні різні онлайн-таблиці або мобільні додатки. Заповнюються готові таблиці. Ми рекомендуємо, наприклад, шаблон блогу (і докладний опис розрахунку домашнього бюджету): <http://jakoszczedzacpieniadze.pl/prosty-budzetdomain>

Кредити в Польщі

Можливість отримання позики або кредиту в Польщі залежить від правового статусу іноземця в Польщі, від того, де іноземець отримує дохід, а також від пропозиції конкретного банку. На додаток до банків позику і кредити можуть надавати Спільні Кредитно Ощадні Каси (Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo - Kredytowe (SKOK) і фінансові установи.

Існує принцип, чим тісніше статус особи пов'язаний з Польщею, тим легше отримати позику або кредит. Таким чином, найбільші можливості в отриманні позики або кредиту мають власники дозволу на постійне проживання в Польщі. Особи, які мають дозвіл на тимчасове проживання, зможуть взяти кредит, як правило, на більш короткий строк, ніж дозвіл на перебування в Польщі.

Найбільш поширеними документами, необхідними для отримання позики / кредиту є: дійсний паспорт, постійний або тимчасовий дозвіл на перебування, польський паспорт, номер PESEL і документований дохід (крім того, дозвіл на роботу і трудовий договір), податкові декларації, кредитний звіт з країни походження.

Банкам необхідно буде показати регулярний дохід протягом 6 або 12 місяців (менше в разі трудових договорів, більше в разі - цивільно-правових договорів). Всі документи іноземною мовою повинні бути подані в банк разом з присяжним перекладом на польську мову. Процедура отримання кредиту або позики для іноземців може тривати довше, ніж для поляків. Банк також може збільшити вартість кредиту або позики в порівнянні з умовами, запропонованими полякам, розглядаючи іноземців як «клієнтів з високим рівнем ризику».

Іноземець може також отримати кредит в деяких SKOK.

Іноземець може також отримати кредит в деяких SKOK. Кредити й позики також надаються різними фінансовими установами, які не є банками або кредитними спілками. Ці кредитні установи зазвичай надають кредити на менші суми (популярні «короткострокові», невеликі кредити на короткі періоди, зазвичай до 30 днів). Пропозиція компаній дуже різноманітна, але часто вимогою є наявність постійного дозволу на проживання. Ці кредити легко отримати, але витрати, пов'язані з ними

вище. Часто на додаток до високих процентних ставках ці установи надають додаткові штрафи, якщо кредит не повертається вчасно - тому важливо уважно ознайомитися з документами, використовуючи такі види кредитів.

Важливо знати, що банки підлягають суворому нагляду і контролю в Польщі, а інші фінансові установи не мають такого контролю - і в разі непорозумінь споживачам складніше відстоювати свої права.

Нагляд за фінансовими установами

Якщо ви відчуваєте, що банк не відноситься до Вас справедливо - ви можете повідомити про некоректну поведінку банку в Фінансову комісію з нагляду (www.knf.gov.pl). Комісія контролює роботу банків, кредитних спілок, а також сектор страхування та інвалідності. Контролю не підлягають фінансові установи, які не є банками.

В Польщі також існує Управління з захисту конкуренції та захисту прав споживачів (www.uokik.gov.pl), яке контролює функціонування банків, фінансових установ та страхових компаній. Безкоштовну юридичну консультацію та інформацію надає Польська асоціація споживачів (<http://www.skp.pl/>): 801 440 220, 22 290 89 16.

Кредитні витрати

Запозичуючи гроші, ви повинні ретельно розрахувати вартість запозичення грошей. Як правило, запозичення грошей означає три види витрат:

- відсотки (тобто відсоток кредиту, який ми виплачуємо банку за надання позики чи кредиту);
- комісія (іноді відсоток від суми кредиту, іноді - фіксована сума);
- додаткові збори (кожен банк визначає їх по-різному, наприклад, збори за зміну термінів погашення або способів погашення).

Переказ коштів за кордон

Якщо в особи, якій ви хочете відправити кошти, є банківський рахунок - можна відправити гроші за допомогою банку. Вам знадобиться код цільового банку (SWIFT або BIC) і номер рахунку IBAN. Для отримання коштів з-за кордону вам необхідно надати SWIFT-код вашого польського банку та IBAN (номер рахунку, якому передують літери PL). Плата за іноземні переклади залежить від банку (від 20 до 250 PLN). Закордонний переказ зазвичай займає близько трьох днів. У Польщі є компанії, що пропонують грошові перекази за кордон. Вони дозволяють відправляти гроші швидше, ніж стандартні пропозиції банку, а також тим особам, у яких немає банківського рахунку. Плата за переказ коштів залежить від суми відправлених грошей (наприклад, близько 10 злотих за переказ 500 злотих - сума може бути в два рази вище, якщо одержувач повинен отримати готівку).

Публікація підготовлена Фондом Польський Міграційний Форум (PFM). Фонд підтримує іноземців в Польщі з 2007 року. Ми роз'яснюємо польські правила і звичаї іноземцям, допомагаємо вивчити польські реалії, вчимо культурним особливостям.

Польський Форум Міграційний

вул. Шпитальна 5/14, 00-031 Варшава

www.facebook.pl/PolskieForumMigracyjne

www.forummigracyjne.org

тел. 22 110 00 85

Публікація, дофінансована Національним Банком Польщі в рамках проекту
«Мої фінанси в Польщі» 2017 рік